

Drukjacht, het paard van Troje

NIKO KOFFEMAN

Toen tijdens de belegering van Troje de god Apollo zijn pestpijlen afvuurde op Griekse soldaten om zo de strijd te beslissen met een allesverwoestende epidemie, keek zijn tweelingzus Diana, godin van de jacht belangstellend toe. De mythes rond Afrikaanse varkenspest en jacht lijken nu ook een dominante plek te hebben gekregen in het beleid van minister Schouten, die jagers alle ruimte wil bieden om de 17 jaar geleden verboden drijfjacht op wilde zwijnen opnieuw toe te staan.

Op verzoek van door jagers en boeren ingefluisterde provinciebestuurders. In strijd met de wet. Ze mogen wat de minister betreft 's nachts met een groep jagers en drijvers het veld in met hun nachtzichtkijkers, honden en geluidsdempers om zwijnen te verrassen en te doden. Gezonde dieren die geen enkel risico op de verspreiding van varkenspest vormen. Die verspreiding komt volgens onafhankelijke deskundigen vooral op het conto van de mens, slagers en jagers. Werd tijdens de MKZ crisis nog de import en het vervoer van vlees en zuivel in risicogebieden verboden, onlangs adverteerde de MAKRO met uit Polen geïmporteerd vlees van wilde zwijnen. Een klacht daarover door de Faunabescherming werd door de Reclame Code Commissie gegrond verklaard.

Op 5 januari j.l. jaagde een jachtgezelschap van de Wildbeheereenheid Zuidoost-Twente met 80 deelnemers langs de Twents Duitse grens in een 'unieke' bewegingsjacht. Resultaat: enorme verstoring van de gehele natuur waarin de bewegingsjacht plaatsvond en een (!!) geschoten zwijn.

Bij een jachtpartij in het militair domein Leopoldsburch, hebben jagers tijdens een drukjacht een beschermde wolf de straat op gejaagd, tussen het autoverkeer. Is de drukjacht nog te verantwoorden in deze tijd?

Het offeren van gezonde dieren om Apollo en Diana gunstig te stemmen, lijkt meer een oplossing uit vervlogen tijden, dan een weloverwogen vorm van 21e eeuwse risicoreductie, die kansrijker zou zijn met een importverbod. Jagers zetten zwijnen uit als jachtwild, en jagers bieden zichzelf aan om ze af te schieten wegens vermeend gevaar. Sinds het wettelijk verbod op de drijfjacht doen zwartwildjagers, veelal kapitaalkrchtig en invloedrijk, alles om de bewegingsjacht heringevoerd te krijgen. Ze schuwen daarbij geen enkel middel en geen enkele aanleiding.

Op 19 september 2001 meldde de website www.koninklijkhuis.nl terloops dat de druk- en drijfjacht niet meer zouden worden uitgeoefend door leden van het Hof. 'Vrijwillig', omdat genoemde jachtvormen 'niet-effectief' bleken. Kort daarna voelde het kabinet zich vrij de drijf- en drukjacht voor alle beoefenaars te verbieden. Maar op 1 september 2005 vroeg de Jagermeester van H.M. de Koningin de minister per brief om de drijf- en drukjacht weer in te voeren. En sindsdien is er een niet aflatende lobby voor de "bewegingsjacht" onder vele verschillende namen, nu onder het mom van preventie tegen de Afrikaanse varkenspest, maar in werkelijkheid een ultieme poging om de hoogste vorm van jachtgenot, het schieten van opgedreven wilde zwijnen tijdens het nachtelijk uur via een achterdeur weer in te voeren.

Is drijfjacht dan toch een effectieve methode, anders dan het Koninklijk Huis eerder meldde? "Nee", zegt gerenommeerd grofwildonderzoeker (en jager) Geert Groot Bruinderink, "het kan best zijn dat je er in korte tijd grote aantallen mee schiet, maar het is bijzonder inefficiënt als je al kijkt naar de verhoudingen tussen menskracht en resultaat." Groot Bruinderink ziet niets in de drijfjacht: "Je moet een meesterschutter zijn om een zwijn in volle ren over een bospad te raken, laat staan dodelijk. Dat is het grote bezwaar tegen de drijfjacht. De jagers nemen willens en wetens

het risico een zwijn alleen maar aan te schieten en te verwonden.”

Groot Bruinderink over het verschil tussen druk- en drijfjacht: “Het enige verschil met de drijfjacht is dat de dieren minder hard worden opgedreven. Maar als het even niet lukt, is het vlees zwakker dan de geest: dan ga je over op drijfjacht. Dat is een schimmig onderscheid.”

Waarom is voor 90 procent van de grote terreinbeheerders en voor onafhankelijke deskundigen de drukjacht geen alternatief en wil de minister dat koste wat het kost wel? Om het bemachtigen van wilde zwijnen door middel van drukdrijfjachten als recreatieve relatiejacht voor een aantal kapitaalkrachtige gezelschappen met veel vertegenwoordigers uit Hof en adel te behouden? In 1998 waren er slechts 490 jagers die het voor drijf- en drukjachten verplichte zwartwildbrevet behaalden. Voor hen werd een tweemaal zo hoge stand gehandhaafd als de natuurlijke draagkracht van het veld toelaat, door fors te voeren met honderdduizenden kilo's maïs en varkensbrokjes. Onafhankelijk DNA-onderzoek van de zwijnen die in Noord Brabant leven toont aan dat de dieren daar niet op natuurlijke wijze terecht zijn gekomen. Ook de zwijnen op de Veluwe zijn destijds in opdracht van Prins Hendrik per trein uit Pruisen gehaald, uitgezet ten behoeve van de jacht. Ze worden gezien als speeltje van en voor kapitaalkrachtige jagers voor wie elk

argument om de drijfjacht te mogen beoefenen een goed argument is.

Saillant detail: sinds 2002 wordt het examen voor het zwartwildbrevet, de proef van bekwaamheid om een wild zwijn in volle vaart min of meer trefzeker te kunnen doden, niet meer afgenomen. Er zijn dus geen jagers meer die over die expertise beschikken, zodat de kans op jachtongelukken en aangeschoten dieren levensgroot aanwezig is in het nieuwe plan van het kabinet. Zowel bij drijf- als bij drukjacht hebben de schutters slechts enkele seconden om te schieten, daarbij is selecteren op geslacht, leeftijd, conditie en direct dodelijk treffen onmogelijk. Nederlands enige (overleden) grofwildbroodjager, KNJV-erelid A. van der Wal, gaf openlijk toe dat de drijfjacht een spel was, dat alleen draaide om spanning, geld en socializing. Van der Wal maakte er geen geheim van dat tijdens de drijfjacht 39 van elke 50 schoten mis of half mis zijn.

Ook volgens Duits onderzoek is de aanzijjacht effectiever dan drukjacht, zowel wat betreft aantal manuren, gedode dieren als populatiebeheer. Drijf- en drukjachten vermeederen onnodig lijden en verontrusting van alle dieren in het veld, hetgeen bij wet expliciet verboden is.

Op herten en reeën is het al decennia lang niet toegestaan om ze in drijf- en drukjachten te bejagen. Waarom zou dat voor zwijnen anders moeten liggen?

MAKRO schiet bok

De Faunabescherming heeft een klacht ingediend tegen een reclame-uiting van Makro.nl waarin wilde zwijnenvlees werd aangeboden. De advertentie wekte de indruk dat de zwijnen geschoten zijn in het Nationaal Park Bialowieza dat niet door menselijke activiteiten zou worden aangetast. Verder zouden wilde zwijnen worden bejaagd op een wijze die minimale impact heeft op de natuur waarbij de dieren vrij zouden blijven van onnodige stress. Maar als je weet dat in 2017 in Polen 309.000 van de 340.000 wilde zwijnen zijn doodgeschoten door jagers, en dat er plannen zijn in 2019 nog eens 210.000 zwijnen te laten doden door jagers, is op geen enkele wijze aannemelijk te maken dat het bij Makro verkochte zwijnenvlees zou voldoen aan de in de advertentie geschetste romantische omstandigheden.

Ook de massale kap van bomen in genoemd park strookt op geen enkele wijze met de geromantiseerde tekst van de advertentie.

Inmiddels heeft Makro de gewraakte en niet bewezen stellingen uit haar digitale folder gewijzigd zonder duidelijk te maken uit welke gebieden het vlees wel afkomstig is, waarmee ze de indruk laat bestaan dat het nog steeds om een wijze van bejaging gaat zoals omschreven in de oorspronkelijke versie.

Ons verzoek om Makro te veroordelen voor deze misleidende wijze van adverteren die in strijd is met de waarheid en doelbewust verarring lijkt te zaaien, is door de Reclame Code Commissie gegrond verklaard. Makro heeft geen bezwaar aangetekend tegen die uitspraak.